

БӨЛІМ: БАЛАБАҚША

**Балалардың шығармашылығын дамытуда
инновациялық тәсілдер**ЖАРИЯЛАНДЫ
11.01.2026СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/186542/>**Ерғұлан Эльмира Маралқызы**

Қарағанды облысы, Қарқаралы ауданы, Егіндібұлақ ауылы

“Айгөлек” бөбекжайы

Тәрбиеші

Кіріспе.

Қазіргі заманда қоғамға тек білімді емес, өздігінен ойлай алатын, жаңа идея ұсына білетін, өзгермелі жағдайларға икемделе алатын тұлға қажет. Осындай қасиеттердің негізі балалық шақта қаланады. Шығармашылық – баланың тек өнерге бейімділігі емес, ол ойлау стилі, дүниені қабылдау тәсілі және проблемаларды шешу қабілеті болып табылады.

Мектепке дейінгі кезеңде баланың қиялы белсенді, қоршаған ортаға қызығушылығы жоғары және танымдық әрекетке бейімділігі айқын көрінеді. Бала осы жаста заттар мен құбылыстарды бақылап, салыстырып, өздігінен қорытынды жасауға ұмтылады. Егер осы кезеңде баланың табиғи мүмкіндіктері мақсатты педагогикалық қолдау таппаса, оның шығармашылық әлеуеті толық ашылмай қалады.

Қазіргі балабақша жағдайында оқу-тәрбие процесін тек дайын білім беруге бағыттау баланың шығармашылық дамуын шектейді. Ал оқу іс-әрекетін баланың белсенділігіне, дербестігіне және ізденісіне негізделген инновациялық тәсілдер арқылы ұйымдастыру оның ойлау икемділігін, қиялын және бастамашылдығын дамытады. Мұндай педагогикалық ортада бала өз идеясын еркін білдіріп, жаңа шешімдер табуға үйренеді.

Сондықтан мектепке дейінгі ұйымдарда инновациялық педагогикалық технологияларды жүйелі қолдану баланың шығармашылық қабілеттерін қалыптастырудың маңызды шарты болып табылады және бұл мәселе қазіргі білім беру тәжірибесінде өзекті орын алады.

Негізгі бөлім

Балалардың шығармашылығын дамыту ең алдымен олардың ойлау әрекетін, қиялын және өзіндік шешім қабылдауын қолдауға бағытталған педагогикалық орта қалыптастырумен байланысты. Инновациялық тәсілдер осы міндетті жүзеге асырудың тиімді жолы болып табылады. Бұл тәсілдерде бала білімді дайын күйінде алмайды, керісінше, оны өз тәжірибесі арқылы құрастырады. Мұндай жағдайда шығармашылық оқу үдерісінің сыртқы элементі емес, оның ішкі мазмұнына айналады.

Инновациялық педагогикалық технологиялар баланың дербес ойлауын дамытуды басты мақсат етеді. Бала тапсырманы орындау барысында бір ғана дұрыс жауаппен шектелмей, бірнеше шешім нұсқасын қарастырады, салыстырады, өз таңдауын негіздеуге тырысады. Бұл үдеріс оның аналитикалық ойлауын, елестету қабілетін және шығармашылық қиялын дамытады.

Балабақшадағы дамытушы ортаның мазмұны да шығармашылық дамуға тікелей әсер етеді. Еркін қолжетімді материалдар, табиғи нысандар, құрастыру және бейнелеу құралдары баланың өз идеяларын тәжірибе арқылы жүзеге асыруына мүмкіндік береді. Мұндай ортада бала өз әрекетін жоспарлауға, нәтижесін бағалауға және жетілдіруге үйренеді. Бұл шығармашылықты саналы әрекет деңгейіне көтереді.

Инновациялық тәсілдер баланың тек зияткерлік емес, эмоциялық және әлеуметтік дамуына да ықпал етеді. Шығармашылық әрекет барысында бала өз ойын білдіруге, пікірін қорғауға, басқа балалармен келісуге және бірлесіп жұмыс істеуге дағдыланады. Бұл оның коммуникативтік қабілеттерін нығайтып, ұжымдағы орнын табуына көмектеседі. Сонымен қатар шығармашылық табыс баланың өзіне деген сенімін арттырып, оқу әрекетіне жағымды мотивация қалыптастырады.

Бұл үдерісте тәрбиешінің рөлі ерекше. Инновациялық тәсілдерді қолданатын педагог баланың бастамасын қолдап, оны шектемей, керісінше дамытуға бағыттайды. Ол баланың идеясын бағалап, сұрақ қою, бағыт беру арқылы ойлануға жетелейді. Мұндай серіктестікке негізделген қарым-қатынас баланың шығармашылық белсенділігін күшейтеді және жеке ерекшеліктерінің ашылуына жағдай жасайды.

Қорытынды

Балалардың шығармашылығын дамытуда инновациялық тәсілдерді қолдану мектепке дейінгі білім беру жүйесінің сапасын арттырудың негізгі бағыттарының бірі болып табылады. Бұл тәсілдер баланың қиялын, ойлау икемділігін және дербес әрекет ету қабілетін жүйелі түрде қалыптастырып, оның тұлғалық дамуына берік негіз қалайды. Шығармашылықпен айналысқан бала қоршаған ортаны белсенді түрде танып, өз тәжірибесі арқылы білімді меңгеруге үйренеді.

Инновациялық педагогика жағдайында шығармашылық баланың оқу әрекетінің ғана

емес, бүкіл өмірлік тәжірибесінің маңызды құрамдас бөлігіне айналады. Ол баланың ішкі мүмкіндіктерін ашып, өзіне деген сенімін арттырады, жаңа идеяларға ашық болуына жағдай жасайды. Мұндай ортада бала тек орындаушы емес, өз әрекетінің белсенді субъектісі ретінде қалыптасады.

Балабақшада инновациялық тәсілдерді ғылыми негізде, жүйелі және мақсатты түрде қолдану баланың шығармашылық әлеуетін тұрақты дамытуға мүмкіндік береді. Бұл өз кезегінде болашақта дербес ойлай алатын, бастамашыл, әлеуметтік ортаға бейім және өзгермелі өмір жағдайларында өз орнын таба алатын тұлғаның қалыптасуына негіз болады. Сондықтан инновациялық педагогикалық технологияларды мектепке дейінгі ұйымдардың тәжірибесіне кеңінен енгізу қазіргі заман талаптарына сай келетін тәрбие мен оқытудың маңызды шарты болып табылады.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Ұзақбаева С.А. Мектепке дейінгі тәрбие негіздері. – Алматы, 2018.
2. Сейсенбаева А.Қ. Мектепке дейінгі педагогика. – Алматы, 2019.
3. Жұмабекова Ф.Н. Балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту әдістемесі. – Алматы, 2020.
4. Баймұханбетова Г.К. Мектепке дейінгі ұйымдардағы инновациялық технологиялар. – Шымкент, 2021.
5. «Балабақша» журналы. – Шығармашылықты дамытуға арналған әдістемелік мақалалар.
6. «Мектепке дейінгі білім беру» журналы. – Инновациялық педагогика материалдары.
7. «Отбасы және балабақша» журналы. – Баланың шығармашылық дамуы.
8. Әбдіжапарова Л. Мектепке дейінгі ұйымдарда шығармашылықты дамыту. – Нұр-Сұлтан, 2021.